

Ego Florentius episcopus subscripsi, amen.
 Ego Gregorius subscripsi, amen.
 Ego Gaudentius episcopus subscripsi, amen.
 Ego Clementianus subscripsi, amen.
 Ego Urbanus episcopus jussu domini Stephani
 papæ, subscripsi, amen.
 Hiduinus Meliolanensium archiepiscopus sub-
 scripsit, amen.
 Wido Placentinensis episcopus, subscripsit,
 amen.
 Petrus Cumensis episcopus subscripsit, amen.

A Richuinus Stratburgensis episcopus, subscripsit,
 amen.
 Rotherus Treveris archiepiscopus subscripsit,
 amen.
 Benedictus Metensis episcopus subscripsit,
 amen.
 Richarius Leodicensis episcopus subscripsit,
 amen.
 Stephanus Cameracensis episcopus subscripsit,
 amen.

ANNO DOMINI DCCCCXXXVI.

JOANNES PAPA XI.

NOTTIA HISTORICA.

(Apud Coquelines, Bullarum, privileg. Rom. pont. Ampl. collect.)

Joannes undecimus Sergii III successor, ex Marotia scorto. (706) Widonis Tusciæ marchionis potentia pontifex constitutus est post Stephani VIII obitum. Sedit annos iv, menses x (707). Fuit autem temporibus Constantini Porphyrogeniti in Orienta, Henrici Aucupis in Occidente imp. in custodia ab Alberico fratre detentus obiit ineunte mense Januario anni 936; menses enim x supra annos iv illi tributi numero rotundo computati intelligendi sunt.

(706) Si fides Luitprando lib. II, cap. 13.
 (707) Juxta Vignolii Catalogo, in quorum primo mendose notatur m. iv, d. x; septemque alios

B Crit. Baron. præfixos, chronica, chronologosque fere omnes.

JOANNES PAPÆ XI.

EPISTOLÆ ET PRIVILEGIA.

I.

JOANNIS XI PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO CLUNIACENSI.
 (ANNO 931).

*Confirmat sanctum Odonem abbatem in regimine monasterii Cluniacensis necnon exemptionem ipsius monasterii ab omni dominatu. Statuitque electionem abbatis post obitum illius fore liberam et absque cujuslibet consultu faciendam. Confirmat etiam Romanum monasterium concessum Cluniacensi per Rodulphum Burgundiæ regem. Dat insuper facultatem suscipiendi monasteria quæ offerentur reformanda. Restituit decimas capellarum Cluniacensium ab episcopis subtractas. Confirmat pariter monetam propriam sicut Rodulphus rex Francorum concesserat. Datque licentiam recipiendi ad tempus fratres, qui pro melioratione vitæ voluerint ex alienis monasteriis ad Cluniacense transmigrare. Definit porro Cluniacense monasterium sanctæ sedi apostolicæ ad tuendum atque fovendum pertinere; vultque in signum huiusmodi protectionis dari per quin-
 quennium decem solidos Romæ.*

[Bullar. Clunac., p. I.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, ODOM

C venerabili abbati monasterii Cluniacensis ædificati in honorem beatorum apostolorum Petri et Pauli, siti in pago Matisconensi, et per te eidem monasterio tuisque successoribus in perpetuum.

Convenit apostolico moderamini benevola compassione pia poscentium votis succurrere, et alacri devotione his præbere assensum; ex hoc enim potissimum premium a conditore omnium Deo promerebimur. Igitur quia petistis a nobis quatenus prædictum monasterium in illo statu, quo a Guillelmo duce per testamentum manere decretum est, nostra apostolica auctoritate in perpetuum constare decerneremus, sanctæ Romanæ, cui Deo auctore deservimus Ecclesiæ, subjectum est. Inclinati precibus tuis tibi ad regendum concedimus. Itaque sit illud monasterium cum omnibus rebus, vel quas nunc habet, vel quas deinceps ibi traditæ fuerint, liberum ab omni dominio cujuscunque regis, aut episcopi, sive comitis, aut cujuslibet ex propinquis ipsius Willelmi. Nulla

ibidem contra voluntatem monachorum prælatum eis post tuum decessum ordinare præsumat : sed habeant liberam facultatem, sine cujuslibet principis consultu, quemcumque secundum regulam sancti Benedicti voluerint sibi ordinare ; nisi forte (quod absit) personam suis vitiis consentientem eligere maluerint : hoc quicumque voluerit cum zelo Dei prohibeat. Cœnobium quod Romanum dicitur, et quod mater filii nostri Rodulphi regis condonavit ad prædictum Cluniacum, ita ei cum Vaningo villa subjectum sit, sicut illa per testamentum donationis decrevit. Si autem cœnobium aliquod ex voluntate illorum, ad quorum dispositionem pertinere videtur, in sua ditione ad meliorandum suscipere consenseritis, nostram licentiam ex hoc habeatis. Decimas vero, quæ olim ad vestras capellas pertinuerunt, et per modernam quasi auctoritatem sive licentiam a quolibet episcopo subtractæ sunt, vobis ex integro restituimus. Capellas autem, si aliquæ jam factæ sunt vel faciendæ inibi sunt, ita manere concedimus ut vestris ecclesiis nihil ex decimis minuatur. Hoc vero quod dilectus filius noster Berno episcopus de prædictis capellis vobis concessit, ratum esse docernimus in perpetuum. Præterea quidquid ex vineis vel culturis ad vestram pertinet religionem partem quoque decimarum ad hospitale vestrum pertinere sancimus : similiter et de his rebus quas percepturi estis. Hoc etiam quod Leobaldus ad prædictum monasterium moriens reddidit et dereliquit. Similiter et illud quod in Agiona, vel alicubi rebus quæ ad id monasterium pertinere debent, et capellam sancti Martini, quæ est in villa Maceio, nostra apostolica auctoritate vobis confirmamus et restituimus. Monetam quoque propriam, sicut filius noster Rodulphus rex Francorum concessit, ita habeatis. Et quia, sicut nimis comperitum est, jam pene cuncta monasterio a suo proposito prævaricantur, concedimus ut si quis monachus ex quolibet monasterio ad vestram conversationem solo duntaxat meliorandæ vitæ studio transmigrare voluerit, cui videlicet suus abbas regularem sumptum ad depellendam proprietatem habendi ministrare neglexerit, suscipere vobis liceat ; quousque monasterii sui conversatio emendetur. Immunitatem vero ita vobis concedimus, sicut locis sanctis ubique reverentia debetur, ut nullus vestra mancipia aut res quaslibet sine vestro consultu distringere aut invadere ullo modo præsumat. Sane ad recognoscendum quod prædictum cœnobium sanctæ apostolicæ sedi ad tuendum adque fovendum pertineat, dentur per quinquennium decem solidi. Si quis autem contra hanc saluberrimam nostram constitutionem resistendo venire tentaverit, aut aliquid horum corrumpere conatus fuerit ; et omnia quæ in hoc privilegio sancimus non observaverit, sciat se sub divini judicii obtestatione anathematis vinculo æter-

naliter, nisi resipuerit, innodatum, et a regno Dei alienandum, et cum diabolo sine fine cruciandum. Qui vero hujus nostræ saluberrimæ sanctionis custos et observator extiterit, a Christo Domino benedictionem, et a sanctis apostolis mundi iudicibus abolitionem hinc et in futuro consequi mereatur.

Scriptum per manum Andreae scriiniarii in mense Martio, indictione quarta.

II

JOANNIS XI PRIVILEGIUM PRO EODEM MONASTERIO.

(Anno 932).

Ad petitionem S. Odonis et interventionem Hugonis Italiae regis confirmat monasterium Cluniacense cum omnibus rebus et possessionibus, quas habet et in posterum acquirat. Et inter cætera monasterium, quod dicitur Carus Locus in territorio Matisconensi, vult perpetuo manere subiectum Cluniacensi cœnobio.

[Apud Cocquelines, *Bullarium, privileg. Rom. pont. ampl. collect.*]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, Odoni religioso abbati venerabilis monasterii summorum apostolorum Petri et Pauli quod dicitur Cluniacum, et per te tuis successoribus qui in eodem venerabili monasterio deservient in perpetuum.

Convenit apostolico moderamini pia religione pollentibus benevola compassione succurrere et poscentium animis alacri devotione impertire assensum : tunc enim lucrî potissimum præmium apud Conditorem omnium reponitur Deum, quando venerabilia loca opportune ordinata ad meliorem fuerint sine dubio statum perducta. Igitur quia supplicavit tua religio et interventio Hugonis gloriosissimi regis dilecti filii nostri apostolatus nostro, quatenus confirmarem nostram apostolicam auctoritatem prædictum monasterium sancti Petri cum omnibus rebus et possessionibus suis, quas nunc habere videtur, et quod deinceps in idem monasterium offeretur oblatumque fuerit. Imo et confirmamus eidem sancto loco aliud monasterium juris Ecclesiæ Romanæ, quod dicitur Carus Locus in territorio Matisconensi, ut ibi permaneat, in perpetuum, eo videlicet ordine, ut nullus ecclesiastici ordinis, aut laici in ipso monasterio, aut in rebus ibidem pertinentibus aliquam molestiam inferat. Si vero aliqua persona tam in clericali ordine, quam in laicali constituta aliquam vim in ipsis rebus intulerit, quæ ibi deinceps date sive oblate fuerint, aut ab ejus ditione subtrahere voluerit, ipsæ res revertantur ad suos donatores suosque hæredes. Attamen si cum ipsis rebus in ordine cœnobii perstiterint sive tempore istius abbatis, sive suorum successorum, hoc privilegium inconvulsum permaneat, salva videlicet pensione sanctæ Romanæ Ecclesiæ. Statuentes beati Petri principis apostolorum auctoritate, cujus nos impares meritis, divina gratia suffragante, vicegerimus, sub anathematis interdictione et divini judicii obtestatione, hæc quæ a nobis decreta sunt

non debere quempiam convellere in quoquam, sed potius firma stabilitate inconvulsa perpetuis permanere temporibus definimus. Si quis autem temerario ausu contra hujus nostri apostolici privilegii seriem pie a nobis promulgatam venire vel agere tentaverit, sciat se domini nostri apostolorum principis Petri anathematis vinculo innodatum, et cum diabolo et ejus atrocissimis pompis, atque cum Juda traditore Domini Dei et Salvatoris nostri Jesu Christi in æternum ignem concremandum. Simulque et in voraginem tartareumque chaos demersus cum impiis deficiat. Qui vero pio intuitu custodes et obedientes atque observatores hujus nostræ salutiferæ præceptionis exstiterint, benedictionis gratiam et cœlestis retributionis æterna gaudia a justo judicæ Domino nostro consequi mereantur.

Scriptum per manum Theodori scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Junio, indictione quinta. Bene valete. Data vñ Kalendas Januarias per manum Ursi primicerii sanctæ sedis apostolicæ, anno Deo propitio pontificatus domni Joannis summi pontificis et universalis undecimi papæ in sacratissima beati Petri secundo, in mense Junio, indictione supra scripta quinta.

III.

PRIVILEGIUM JOANNIS PAPÆ XI PRO MONASTERIO
VIZELIACENSI.
(Anno 933).

[Apud Acher. *Spicilegii* tom. II, 504.]

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, AYMONI venerabili abbati Vizeliacensis cœnobii, omnique congregationi ejusdem monasterii in perpetuum.

Quoties illa tribui a nobis optantur, quæ rationi incunctanter conveniunt, animo nos debet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Atque ideo quia postulasti a nobis quatenus privilegium sedis apostolicæ monasterio Vizeliaco, cui præesse dignosceris, quod constat olim a Gerardo nobilissimo et christianissimo viro, necnon et Berta uxore ejus, in honore Domini et Salvatoris nostri Jesu Christi et veneratione beatissimæ semper virginis Mariæ genitricis ejusdem Domini nostri Jesu Christi constructum; in regno scilicet Burgundiæ, in pago Avalensi, quodque a præfatis fundatoribus beato Petro apostolorum principi pia devotione et testamenti pagina collatum est, facere deberemus: inclinati precibus tuis libenter fieri decrevimus, per quod nimirum apostolicæ sedis privilegium confirmamus, atque statuimus, ut nulli regum, nulli antistitum, nulli comitum, nulli cuiquam alii liceat ipsum monasterium perturbare, vel ea quæ ibi a jam dictis fundatoribus, vel ab aliis fidelibus oblata sunt, vel in futurum offerri contigerit, sub cujuslibet causæ, occasionisve specie, minuere, vel auferre, sive suis usibus applicare, sed sine inquietudine in sustentatione ejusdem monasterii, et usibus abbatum et monachorum sub regula sancti Patris Benedicti ibi Deo militantium volumus ea et præcipimus possideri: ea videlicet

A conditione, ut nullus successorum nostrorum pontificum in hac sancta sede, cui auctore Deo servimus, unquam vel usquam quidquam ex eisdem rebus cuiquam beneficiare, commutare, aut sub censu quolibet concedere per futura tempora patiatur, sed censum tantummodo in testamento traditionis a fundatoribus qui ex eodem monasterio hanc sanctam hæredem Romanam fecerunt Ecclesiam, etiam delegatum, unam videlicet libram argenti annis singulis successores nostri accipientes, per paternitatis suffragium eidem monasterio sollicitudine pastoralis vigilantiter contra omnes infestantes impendere studeant. Item constituimus, ut obeunte abbate prædicti monasterii, non alius ibi quacumque obreptionis astutia ordinetur, nisi quem consensus monachorum secundum timorem Dei, et institutionem regulæ sancti Benedicti elegerit, et hujus apostolicæ sedis pontifex præviderit ordinandum, aut suggestionem monachorum consenserit ordinatum.

Hoc quoque capitulo presenti subjungimus, ut locum avaritiæ secludamus, nullum de regibus, nullum de episcopis, vel sacerdotibus, vel de quibuscumque fidelibus, per se, suppositamve personam, de ordinatione ejusdem abbatis, vel clericorum, aut presbyterorum, vel de largitione chrismatis, aut consecratione basilicæ, vel de quibuscumque causis ad idem monasterium pertinentibus, audere in qualibet specie exenii loco quidquam accipere, neque eundem abbatem pro ordinatione sua aliquid dare præsumere, ne hac occasione, ea quæ a fidelibus pio loco offeruntur consumantur. Neque episcopus civitatis ipsius parochiæ nisi ab abbate ipsius monasterii invitatus, ibidem publicas missas agat, neque stationes in eodem cœnobio indicat, ne servorum Dei quies quoquomodo populari conventu perturbari valeat, neque paratas, aut mansionaticos exinde præsumat exigere. Susceptionem autem fidelium et religiosorum virorum atque beneficentiam, quam jubet apostolus cunctis exhibendam pro possibilitate loci et facultatum, non modo ibidem fieri [non] denegamus, verum etiam suademus: sed et modus in numero congregationis ideo conservetur, ut nec pluralitas penuriam, nec paucitas inhabitantium destitutionem loci inducere valeat. Privilegium quoque a prædecessore nostro piæ memoriæ papa Nicolao eidem monasterio collatum nostra auctoritate confirmamus, excepto duntaxat quod ipse sub nomine ancillarum Dei quæ ibidem pro crebris infestationibus sæculi nunc ordinabiliter manere nequeunt, illud delegavit: nos vero aptioris utilitatis gratia sub habitu monachorum esse congruenter decernimus. Si quis vero regum, episcoporum, sacerdotum, abbatum, judicum, comitum, aut sæcularium personarum, contra hanc nostræ institutionis paginam venire tentaverit, percussus apostolico anathemate, potestatis honorisve sui dignitate careat, reumque se coram divino judicio cognoscat, et nisi ea quæ a se male acta sunt deflexerit, a sacratissimo corpore Domini nostri Jesu-

Christi alienus fiat, atque æterno examini districtæ ultionis subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax Domini nostri Jesu Christi, quatenus et hic fructum bonæ actionis recipiant, et apud districtum judicem præmia æternæ pacis inveniant.

Scriptum per manum Andreæ scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Januario, indictione 6.

Datum vero vi Idus Januarii per manum Gregorii Deo amabilis sacellarii sanctæ sedis apostolicæ, anno 3, Deo propitio, pontificatus domini nostri Joannis summi pontificis et universalis papæ XI, in sacratissima sede beatorum apostolorum.

IV.

JOANNIS XI EPISTOLA AD CLERUM ET POPULUM AUGUSTODUNENSEM.

(Anno 933).

Ecclesiæ Augustodunensi asserit jus episcopum libere eligendi.

[Apud Baluz., *Capitul.* tom. II, p. 1495].

JOANNES episcopus, servus servorum Dei, omnibus filiis sanctæ Eduensis Ecclesiæ et per vos successoribus vestris in perpetuum.

Auditum est nostris apostolicis auribus et crebro intimatum frequenter Ecclesiis Galliarum contra decreta canonum in electione suorum episcoporum violentiam inferre. Quod nos, cui Ecclesiarum omnium cura commissa est quamvis indignis, visceraliter condolentes, ab universis Ecclesiis hanc insertam violentiam auctoritate Dei et beati Petri recidere cupientes, præcipuè vobis, sanctæ videlicet Eduensi Ecclesiæ, hujus nostri decreti privilegium scribere sancivimus, reges Francorum primum observatores orantes; in quo decernimus et regulariter ordinamus ut deinceps nemo regum vel principum vel aliqua persona vobis superponere vel ordinarè aut successoribus vestris præsumat nisi ex filiis ipsius Ecclesiæ secundum scripta canonum, quem clerus elegerit et populus proclamaverit, si in ea dignus reperiri potuerit. Quod si in ea, quod forte accidere non credimus, inventus non fuerit, unanimi eorum consilio tam cleri quam populi de aliis dignissimus expetatur. Vestrum denique honorem, quem de seniore adepti fueritis, de vestris domibus et de vestris canonis et de communi causa fratrum et de omni proprietate vestra in hæredibus legitimis statuendis et eligendis ex ipsa domo nostra apostolica auctoritate licentiam vobis concedimus ordinandi absque alicujus controversia impedimenti. Si quis vero magnus vel parvus contra hoc nostrum decretum et concessivam largitionem in

aliquo surgere nostramque apostolicam auctoritatem violare vel infirmare præsumperit, sciat se anathematis vinculo sanctæ Trinitatis invocatione et beati Petri apostoli potestate ac nostra auctoritate æternaliter cum inimicis Dei et ejus contradictoribus usque ad satisfactionem profligatum ac in perpetuum damnatum. Conservatores autem hujus nostri decreti pax et gaudium et benedictio a largitore omnium bonorum Deo consequantur et vitam æternam habere mereantur.

Scriptum per manus Theodori scriniarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ in mense Martii et indictione sexta. Datum. . . . Bene valete.

V.

(708) JOANNIS XI PRIVILEGIUM PRO MONASTERIO S. MARIE ET S. MARTINI PICTAVIENSI.

(Anno 931-36).

[Apud D. Bouquet, *Recueil des historiens*].

In nomine Dei Patris, ego JOANNES papa notificamus omnibus sanctæ Dei Ecclesiæ fidelibus, quod frater noster FROTHERIUS episcopus, missis legatoribus suis ad nos, [precatu est] ut scriptum privilegium monasterii sui, quod est constructum foris muros Pictavis civitate super fluvium Clini, firmare ac roborare dignaremur. Quod nos, permitte Deo, benevolentia ejus libenter adimplevimus. Est autem istud cœnobium dedicatum in honore sanctæ Dei genitricis virginis Mariæ, necnon et S. Martini. Volumus autem ut ab hodierna die locus ipse sit tutus ab omni adversitate, et monachi, qui in eodem loco permanserint, alacriter et sine ultra contradictione servitium Dei adimpleant: et ut nullus homo sit qui ullum debitum ad ipsum locum requirat, nec placitum in ipso loco faciat, et nullam subjectionem requirat, nisi tantum privatis diebus unam missam familiarem, et unum psalmum per omnes horas propter congregationem S. Petri dicant. Excommunicamus autem omnes ex parte Dei omnipotentis et sancti Petri principis apostolorum, et omnium sanctorum Dei, et omnium episcoporum, et omnium successorum nostrorum, ut quicumque hunc scriptum privilegium infregerit, de corpore et sanguine Domini [al. Christi] sit maledictus in perpetuum, si ad emendationem et ad satisfactionem non venerit. Et ut hoc privilegium libentissime a nobis factum firmiorem obtineat vigorem, manibus propriis firmavimus, et in verbo Dei viris religiosus et consulis Romæ roborari fecimus.

Signum † Joannis papæ, qui hunc privilegium fieri jussit.

(708) Hæc bulla non est a suspicione remota. JAFFE.